

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN GİRİŞİMCİLİK EĞİLİMLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA: BANDIRMA İİBF İŞLETME BÖLÜMÜ ÖRNEĞİ

A STUDY ON ENTREPRENEURSHIP TENDENCY OF UNIVERSITY STUDENTS : EXAMPLE OF BANDIRMA DEPARTMENT OF BUSINESS ADMINISTRATION

Yrd. Doç. Dr. Recep KILIÇ*
Yrd. Doç. Dr. Belma KEKLİK**
Nevzat ÇALIŞ***

ÖZET

Bu çalışmada potansiyel girişimciler olan üniversite öğrencilerinin girişimcilik özellikleri belirlenmeye çalışılmıştır. Bu bağlamda önce girişimcilik, girişimci ve üniversite öğrencisi kavramları açıklanmış daha sonra yer alan uygulama kısmında ise Balıkesir Üniversitesi Bandırma İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İşletme Bölümü öğrencileri üzerinde bir uygulama yapılmıştır. Uygulamada Yılmaz ve Sünbül'ün geliştirmiş olduğu ölçek kullanılmıştır. Araştırma sonucunda üniversite öğrencilerinin yenilik özellikleri ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir farklılık vardır ve erkek öğrenciler kız öğrencilere göre daha yenilikçi bir yapıya sahiptirler. Öğrencilerin aylık gelirleri ile yenilik, kendine güven, risk alma, dışa açıklık, başarıya inanma özellikleri arasında anlamlı bir ilişki vardır ancak öğrencilerin aylık gelirleri ile fırsatçılık özelliği arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

ABSTRACT

In this study it is aimed to find out the entrepreneurship specialities of university students who are potential entrepreneurs. In this context, firstly the concepts of entrepreneur, entrepreneurship, university students are explained and then an empiric study on Balıkesir University, Faculty of Administrative and Economical Sciences, Department of Business Administration students is given. In this study the scale is used which is developed by Yılmaz and Sünbül. According to the results it is noted that there is a significant difference between male and female students about the innovation specialities. It is found that male students are more innovative than female students. Also it is realized that there is a significant relationship between the monthly income of students and their innovative specialities, self

* Balıkesir Üniversitesi, Bandırma İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümü

** Süleyman Demirel Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü

*** Balıkesir Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Yüksek Lisans Öğrencisi

confidence, risk taking, outgoing personality and believe in success. On the other hand there is no significant relationship between the monthly income of students and their opportunism speciliaties.

Girişimci, Girişimcilik, Üniversite Öğrencisi **Jel Kodu:L26**

Entrepreneur, Entrepreneurship, University Students **Jel Codes:L26**

GİRİŞ

Ülkelerin huzurunu artırmak için, modern işletmeler kurarak iş imkanı oluşturan, işsizliği ve fakirliği önleyen ve tüm bunların ilerisinde milli isteklerin tedarik edilmesi için mal ve hizmetleri üreten kişiler girişimcilerdir. Modern işletmeleri kuran girişimciler son iki yüz yıldır önem kazanıp ekonominin en önemli noktasına yerleşmişlerdir. Bu önemi elde etmenin esas sebebi, girişimciliğin ekonomik, sosyal, psikolojik ve teknolojik değişimin ve ilerlemenin sebep olduğu doğal bir dinamik oluşumla birlikte değişimin ve yeniliğin reel özü ve temeli olduğunun hissedilmesiyle ilgilidir. (Saraçoğlu v.d, 2010: 1).

Girişimcilik konusunda akademik camianın şimdiye kadar yaptığı çalışmalar incelendiğinde, 1980'lerden itibaren artan bir şekilde konu ile ilgili araştırmaların yapıldığı tespit edilmektedir. "Bilgi Çağı"nın ve dolayısıyla globalleşmenin de etkileri ile bu yönelimin ilerleyen yıllarda da süreceği tahmin edilmektedir. Girişimciliğin sahip olduğu stratejik önem sebebiyle, girişimciliği konu alan araştırmaların yapılmasında bilim adına pratik fayda olduğu, kabul edilmesi gereken bir gerçektir. Bu açıdan konuya bakıldığında; "potansiyel girişimci adayları olan üniversite öğrencilerinin girişimcilik özelliklerinin incelenmesine yönelik çalışmaların; gelecekte adım atacakları iş dünyası ile ilgili planlarının oluşturulmasında, girişimcilikle ilgili teorik bilgiye sahip olmalarının sağlanmasında ve girişimciliğe yönelmeleri için cesaretlendirilmelerinde katkı sağlayabileceği" düşünülmektedir. (Demirel ve Tıkıcı,2010:222).

1. KURAMSAL ÇERÇEVE

1.1. Girişim Ve Girişimcilik Kavramı

Girişimciler bir ülkenin gelişme ve kalkınma gücünün dinamosu görevini üstlenen kişilerdir. Girişimci kavramı değişik mesleklere göre de farklı biçimlerde ifade edilmektedir. Örneğin ekonomistlere göre; üretim unsurlarını oluşturan kaynakları verimli kullanmak şartıyla üretim yapıp sonucunda para kazanan kişi olarak ifade edilmektedir. Bir sanayici, bir iş adamı için girişimci; gözü kara bir yatırımcı, hırslı ve tutkulu bir rakip, bir müşteri veya bir işbirlikçi olarak ifade edilebilir. Bir ticaret adamı için ise; yatırım yapıp, risk alan, rekabet ederek para elde eden kişi olarak tanımlanmaktadır. Bir psikolog için ise; bir şeye sahip olmak, bir şeye ulaşmak, bir şeyi denemek, diğerlerinin elindeki gücü paylaşmayı arzu eden yüksek motivasyonlu kişiler girişimcidirler (Yılmaz ve Sümbül, 2000:2).

Girişimciler başarılı veya başarısız olabilirler. Başarılı girişimcilerde bir takım özellikler bulunur. Hisrich ve Peters (1973) başarılı girişimcilerin kişisel özelliklerini şu şekilde ifade etmektedirler: Yaratıcı düşünme becerisi, yüksek düzeyde çalışma arzusu, cesaret, tutku ve kararlılık, insanlarla üst düzeyde ilişki kurabilme becerisi, kendisini yazılı ve sözlü ifade edebilme becerisi, işini sevmesi ve iş motivasyonu, zengin bir bilinç altı ve hayal kurma gücü, ekip ve takım çalışmasına yatkınlık, kişisel vizyonu ve misyonunun olması, değişime, dönüşüme açık ve istekli olması, esnek toleranslı davranabilme gücü, samimi, güvenilir, sempatik ve esprili kişilik, insanları inandırma ve ikna kabiliyetinin yüksek olması, yönetim becerisi ve liderlik yeteneği, iş bitirme azmi ve heyecanı, ileri görüşlülük ve fırsatları yakalama alışkanlığı(Yılmaz ve Sünbül,2009:197).

Girişimci kavramı literatür de pek çok yazar tarafından farklı şekillerde tanımlanmıştır. Bütün tanımların ortak yanı ise elde edilen fırsatların değerlendirilmesi olarak karşımıza çıkmaktadır. Girişimcilik ile ilgili yapılan bazı tanımlar şöyledir:

Kaynak	Tanımlar
Stevenson & Sahlman (1989)	Bireylerin, şu anda kontrol altında olan kaynakların dışında, fırsatların peşinde koşması olarak tanımlanmaktadır.
Shane & Venkataraman(2000)	Girişimcilik; karlı fırsatların varlığı ve girişimci bireylerin varlığı arasındaki ilişki olarak tanımlanmaktadır.
Robert d. Hisrich & Peters, 1998; Kinicki, (2003)	Girişimcilik yeni şeylerin meydana gelmesinin süreci ve risk ve kazançların tahminidir.
Cantillon (1755)	Girişimcilik herhangi bir şeyde kendi kendini istihdam etmek olarak tanımlanmaktadır.
Kirzner (1973)	Girişimcilik, pazardaki olacak eksikliklerin ve dengesizliklerin doğru bir şekilde tahmin edilmesi yeteneği ile fırsatların keşfedilmesidir.
Ronstadt (1984)	Girişimcilik, kurulmuş olan sürekli artan bir zenginliğin dinamik sürecidir.
Hisrich (1989)	Girişimcilik, zaman ve çabayla oluşturulmuş değerli bir farklılığın süreci; beraberindeki finansal psikolojik ve sosyal risklerin tahmini ve parasal ödül ve kişisel tatminin alınmasıdır.
Stevenson, Roberts, &Gousbeck (1985)	Girişimcilik bireylerin ya sahip oldukları veya bir organizasyon içinde, hali hazırda kendi kontrollerinde olan kaynakların haricinde fırsatların peşinde koşmalarıdır.

Tablo 1: Andrew Bernstein (2011)'den yararlanılarak hazırlanmıştır..

1.2. Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Potansiyellerini Etkileyen Faktörler

Girişimcilik; doğuştan gelen bazı özellikler ile çeşitli faktörlerin kişiyi etkilemesi ve yönlendirmesi sonucunda meydana gelir. Girişimcilerde bazı doğal yetenekler olsa da, girişimci olarak nitelendirilebilmesi için bunların ortaya çıkması gerekir. Bu yeteneklerin ortaya çıkmasında aile, arkadaşlar, toplumsal çevre, teknoloji gibi bir çok faktör etkili olmaktadır(Örücü, Kılıç ve Yılmaz,2007:30). Kişiliği oluşturan ve etkileyen sosyo-psikolojik, fizyolojik, ve kalıtsal tüm unsurların girişimciliği de etkilediği söylenebilir(Negiz vd., 2009:256).

KOSGEB'in 2005'de yayımladığı verilere göre, Türkiye'deki girişimlerin ortalama ölçek büyüklüğü 3,68'dir. "Çok Küçük Ölçekli" olarak tanımlanan 1 - 9 kişi çalıştıran girişim sayısı 1.633.509'dur. Bu sayı girişimlerin % 94,94'ünü oluşturmaktadır. Girişimlerin % 3,09'u (53.246) 10 - 49 kişi çalıştırmaktadır. Bu rakamlar bize Türkiye'deki istihdamın önemli bir kısmının girişimciler tarafından sağlandığını ve gelişmiş ülkelerden biri olan Amerika Birleşik Devletleri ile bu açıdan paralellik gösterdiğini işaret etmektedir. Bu artışın esas sebeplerinden biri, kamu sektörünün her geçen gün küçüldüğü ve özel sektörün daha ön plana çıktığı günümüz ekonomik politikalarıdır. Mevcut ekonomik durum, gençler arasında girişimciliği bir kariyer imkanı olarak düşündürmektedir. Aynı zamanda, genç nüfusun girişimcilik eğilimleri üzerinde eğitimin önemli rolünün olduğu ifade edilmektedir (Doğaner ve Altunoğlu,2010:104).

TİSK(2004) verilerine göre AB'nin girişimciliğin geliştirilmesi kapsamında oluşturulan hareket planları arasında girişimcilik eğitimlerinin düzenlenmesi öncelikli durumdadır. Girişimcilik eğitimleri ile bireylerin girişimciliğin yeterince cazip bir seçenek olduğundan haberdar edilmeleri, girişimcilerin ve hatta girişimci adaylarının bu yönde motive edilmeleri ve bu yöndeki hedeflerin başarılı birer girişimcilik faaliyeti olabilmeleri için bireylere gerekli bilgi ve becerilerin kazandırılması hedeflenmektedir (Balaban ve Özdemir 2008,s-2).

KOBİ Stratejisi ve Eylem Planı (2003)'nda, AB bünyesindeki bu politikalar paralelinde ülkemizde de Aralık 1999 Helsinki Zirvesindeki Katılım ortaklığı çerçevesinde öncelikli alanları arasında girişimcilik eğitimi, girişimcilerin ve dolayısıyla KOBİ'lerin desteklenmesi konularının da yer aldığı bir "Eylem Planı"na sahiptir. Türkiye'de etkinliklerin yeterli düzeye ulaşamamasına rağmen bu "Eylem Planı" ile ülkemizde girişimciliğin geliştirilmesi ve bireysel düzeyde yaygınlaştırılmasını sağlayabilecek olan girişimcilik eğitimi ile ilgili kurum ve faaliyetler belirlenmiştir. Ülkemizde bu kapsamda çeşitli kurumlar destek sağlamaktadır (Balaban ve Özdemir, 2008).

Wickham (2006)'a göre girişimciliği engelleyen faktörler şunlardır: Kuruluş sermayesini bulmada karşılaşılan güçlükler, kuruluş sermayesinin maliyetinin yüksek oluşu, iş çevresinin barındırdığı riskler, yasal kısıtlamalar, girişimcilik eğitiminin verilmemesi, girişimci imajının tam ve doğru

algılanamaması, insan kaynakları alanında karşılaşılan sorunlar ve kısıtlar, kişisel niteliklerin girişimciliğe engel olması (Wickham,2006:103).

Görüldüğü üzere farklı yazarlar tarafından farklı sebepler ortaya konmuştur. Buradan hareketle üniversite öğrencilerinin girişimciliğini engelleyen bir çok faktör olduğu söylenebilir. Gençlerin başarılı birer girişimci olabilmeleri için bu faktörlerin ortadan kaldırılması gerekmektedir.

1.3. Girişimcilik Üzerine Yapılan Araştırmaların İncelenmesi

Girişimcilik konusunda literatürde birçok çalışma yapılmıştır. Bunlardan bazıları ise şöyledir:

Yılmaz ve Günel (2011) tarafından yapılan “Üniversite Eğitimi Ve Girişimcilik: Bireyleri Girişimciliğe Yönlendiren Etkenler” adlı çalışmada şu bulgular elde edilmiştir: girişimciler girişimcilik faaliyetlerine, işsizlik, aile geleneği, bağımsızlık gereksinimi ya da kişisel veya finansal güvencenin eksikliği gibi kendi toplumsal çevrelerinde bulunan birtakım itici ve çekici faktörlerin etkisi ile başlamaktadırlar. Bir ülkenin ekonomi politikası girişimciliği teşvik edebildiği gibi engelleyebilmektedir de. Girişimcilik bir ülkenin ekonomisinde özellikle de resesyon ve işsizlik dönemlerinde ortaya çıkan birçok soruna çözüm olarak geliştirilmektedir.

Örücü vd. (2007) “Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Eğilimlerinde Ailesel Faktörlerin Etkisi” isimli çalışmada şu sonuçları elde etmişlerdir: kişilerin girişimcilik eğilimlerinin aile gelirinden etkilendiği görülmektedir; yetiştirilme tarzının ve ailede girişimci olup olmasının üniversite son sınıf öğrencilerinin girişimcilik eğilimi üzerinde bir etkisi olmadığı sonucuna varılmıştır. Ayrıca erkek öğrencilerin bayan öğrencilere göre daha çok girişimcilik eğiliminde oldukları tespit edilmiştir.

İbicioğlu vd.(2009) “Girişimci Özellikler ve Girişimcilik Türü Tercih Üzerinde Ebeveyn Etkisi: Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Araştırması” başlıklı çalışmalarında öğrencilerin girişimcilik özellikleri üzerinde ailenin etkisini incelemişlerdir. Buna göre, anne-babaların yaş, cinsiyet, eğitim vb. demografik özelliklerinin ve çocuklarına yaptıkları telkinlerin öğrencilerin girişimci özelliklere sahip olmasında ve girişimci türü tercihinde etkili olduğunu tespit etmişlerdir.

Avşar (2007) “Çukurova Üniversitesinde Yüksek Öğretimde Öğrencilerin Girişimcilik Eğilimlerinin Belirlenmesi” adlı çalışmada elde ettiği sonuçlar şöyledir: Çukurova Üniversitesi öğrencilerinin girişimcilik seviyesi orta düzeyde bir seyir göstermektedir. Bu seviye, İİBF fakültesi için üniversite ortalamasından yüksek, tıp ve mühendislik fakültesinde üniversite ortalamasına yakın, eğitim fakültesinde ise üniversite ortalamasından daha düşük bir düzeydedir. Demografik değişkenlerin, girişimcilik eğilimini etkilediği görülmektedir. Cinsiyet açısından incelendiğinde, erkeklerin bayanlara göre daha yüksek oranda risk alma eğilimine sahip oldukları görülmektedir. Gelir seviyesi açısından yapılan incelemede ise, yüksek gelirli ailelerden gelen öğrencilerde, yaratıcılık özelliğinin daha yüksek çıktığı görülmektedir.

Patır ve Karahan (2010) tarafından yapılan “Girişimcilik Eğitimi ve Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Profillerinin Belirlenmesi” adlı çalışmada üniversite öğrencilerinin girişimcilik altyapılarının yeterli düzeyde olduğu, girişimcilik eğitimi alanların kendi iş yerini kurmaya daha yatkın olduğu sonucuna varılmıştır.

Demirel ve Tıkıcı(2010) tarafından yapılan “Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Özelliklerinin Beyin Baskınlık Analizi İle Değerlendirilmesi” adlı çalışmada öğrencilerin sağ beyin fonksiyonlarının sol beyin fonksiyonlarından güçlü olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca, "girişimcilik özelliklerinin oluşmasında ve gelişmesinde sağ beyin fonksiyonlarının sol beyin fonksiyonlarına göre daha etkili olduğu" görüşünü destekler nitelikte bulgulara erişilmiştir.

Karabulut (2009) tarafından yapılan Üniversite öğrencilerinin girişimcilik özelliklerini ve eğilimlerini belirleme adlı çalışmada Öğrencilerin çoğunun girişimcilik eğitimi almalarına rağmen yeni kurulmuş bir işte çalışmadığı, kendi işini kurmadığı, mezun olunca kendi işini kurup girişimci olmak istemediği sonuçlarına ulaşılmıştır.

Güney ve Nurmakhamatuly (2007) tarafından yapılan “Kültürün Girişimciliğe Etkisi: Kazakistan Ve Türkiye Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Özelliklerinin Belirlenmesi” adlı çalışmada istatistiksel analiz sonuçlarına göre; Kazak gençlerinin Türk gençlerine nazaran yaratıcı olarak tanınmaktansa, kontrollü ve mantıklı kişiler olarak tanınmayı tercih ettikleri ve orijinal kişilikleri ile ön plana çıktıkları görülmüştür. Türk gençlerinin ise Kazak gençlerine nazaran orijinal tanınmaktansa, güvenilir kişiler olarak tanınmayı tercih ettikleri ve yaratıcı kişilikleri ile ön plana çıktıkları görülmüştür.

Fidan ve Çiftçi(2010) tarafından yapılan “Farklı Fakültelerdeki İşletme Öğrencilerinin Girişimciliğe Bakışları” adlı çalışmada deneklerin baba mesleklerine bakıldığında Sivas grubunun %11.8, Kayseri örnek grubunun %14.4 oranında girişimci olduğu görülmektedir. Deneklere sorulan "beklenmedik bir şekilde 500 milyara sahip olsaydınız ne yapardınız?" sorusuna Sivas grubu %63.7 ile, Kayseri grubu ise %70 ile "kendi işimi kurardım" yanıtını vermişlerdir. Gruplara yöneltilen "fakültede aldıkları eğitim kendi işlerini kurma konusunda cesaretlendirip cesaretlendirmediği" sorusuna Sivas denekleri %53.9 ile evet yanıtı verirken; Kayseri grubu %53.3 ile hayır yanıtı vermişlerdir. Bu soru açısından Sivas işletme öğrencilerinin iş kurma konusuna daha fazla yönlendirildikleri söylenebilir.

Naktiyok ve Timuroğlu (2009) tarafından yapılan “Öğrencilerin Motivasyonel Değerlerinin Girişimcilik Niyetleri Üzerine Etkisi” adlı çalışmada motivasyonel değerler ile girişimcilik niyeti arasında anlamlı ilişkiler saptanmıştır. Öğrencilerin girişimcilik niyeti ile değişime açıklık (kendini yönetme, hazcılık ve teşvik ediciler) ve kendini geliştirme (hazcılık, güç ve başarı) ile ilgili değerler arasında olumlu yönlü ve kuvvetli bir ilişki gözlemlenmiştir.

Cansız(2010) tarafından yapılan “Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Özelliklerinin Belirlenmesi” adlı çalışmada elde edilen bulgular şöyledir: Elde edilen sonuçlar doğrultusunda SDÜ öğrencilerinin potansiyel birer girişimci olabilecekleri ancak yönlendirme eksikliği nedeniyle bu potansiyellerini dışı vuramadıkları ortaya çıkmıştır.

2. METODOLOJİ

2.1. Araştırmanın Amacı, Kapsamı ve Yöntemi

Araştırmanın amacı potansiyel girişimciler olan üniversite öğrencilerinin girişimcilik özelliklerini belirlemektir. Araştırmanın kapsamını Balıkesir Üniversitesi Bandırma İ.İ.B.F İşletme Bölümü öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmada Yılmaz ve Sünbül (2009) tarafından geliştirilen “Üniversite Öğrencilerine Yönelik Girişimcilik Ölçeği” adlı ölçek kullanılmıştır. Bu ölçekte demografik sorular ile öğrencilerin girişimcilik eğilimlerini belirlemeye yönelik ifadeler yer almaktadır. Hazırlanan anket katılımcılara elden dağıtılmış ve daha sonra geri dönen 251 adet anket SPSS 16.00 programı kullanılarak analiz edilmiştir.

2.2. Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırma, 2011-2012 öğretim yılında Balıkesir Üniversitesi Bandırma İ.İ.B.F. İşletme Bölümünde okuyan öğrencilerle sınırlıdır. Verilerin sadece bir üniversitenin bir fakültesinden toplanmış olması araştırmanın en önemli kısıtlarından birini oluşturmaktadır.

Araştırma, evreni temsil etmesi için seçilen öğrencilerden oluşan örneklem ile sınırlıdır. Anketleri cevaplamaları istenen öğrencilerin ders yoğunlukları nedeniyle hem gerekli süreyi ayıramayabilecekleri hem de gerekli özeni gösteremeyebilecekleri, buna bağlı olarak da cevap kalitesinin düşebileceği endişesiyle ölçeklerin kısa tutulması sınırlandırıcı bir unsur olmuştur.

2.3. Araştırmanın Hipotezleri

H1:Üniversite öğrencilerinin girişimcilik özellikleri ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

H2:Üniversite öğrencilerinin girişimcilik özellikleri ile sınıfları arasında anlamlı bir ilişki vardır.

H3: Üniversite öğrencilerinin girişimcilik özellikleri ile yaşları arasında anlamlı bir ilişki vardır.

H4: Üniversite öğrencilerinin girişimcilik özellikleri ile aylık gelirleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

H5: Üniversite öğrencilerinin girişimcilik özellikleri ile not ortalamaları arasında anlamlı bir ilişki vardır.

2.4. Bulgular

Tablo 1: Demografik Bilgiler

YAŞ	Kişi	(%)	NOT ORTALAMASI	Kişi	(%)
18-20	48	19.1	1.00-1.50 arası	14	5.6
21-23	164	65.3	1.50-2.00 arası	67	26.7
24-26	36	14.3	2.00-2.50 arası	92	36.7
27-29	2	.8	2.50-3.00 arası	50	19.9
30 ve üstü	1	.4	3.00 ve üzeri	28	11.2
SINIF	Kişi	(%)	GELİR DÜZEYİ		
1 Sınıf	63	25.1	200'den az	5	2.0
2 Sınıf	94	37.5	200-300 arası	34	13.5
3 Sınıf	69	27.5	300-400 arası	56	22.3
4 Sınıf	25	10.0	400-500 arası	35	13.9
			500 ve üzeri	121	48.2
ÖĞRENİM TÜRÜ	Kişi	%	CİNSİYET	Kişi	%
Birinci öğretim	140	55.8	Kadın	139	55.4
İkinci öğretim	111	45.2	Erkek	112	44.6

Öğrencilerin %55,4'ü kız %44,6'sı erkektir. Öğrencilerin not ortalaması 1.50 ile 2.50 arasında yoğunluk kazanmaktadır. Bu da öğrencilerin çoğunluğunun orta seviyede başarılı olduğunu göstermektedir. Öğrencilerin yarıya yakınının aylık gelirleri 500TL ve üzerindedir. Öğrenim türleri hemen hemen eşit bir dağılım göstermektedir. Öğrencilerin yaşlarına baktığımızda bir üniversite öğrencisinin olması gereken yaş aralığında olduğu görülmektedir(21-23 arası %63). Bunun yanında bazı istisnalar da vardır. Sınıfların dağılımına bakıldığında dördüncü sınıf öğrencilerinin azınlıkta olduğu görülmektedir. Bunun sebebi ise derslere katılma oranının düşük olmasındandır.

2.4.1 Güvenilirlik Analizi

Güvenilirlik değeri bir ölçme aracının tekrarlanan ölçümlerde aynı sonucu verme derecesinin göstergesidir (Kalaycı, 2010). Bu analiz, her hangi bir konuda örnekleme oluşturan birimler üzerinden veri toplamak amacı ile geliştirilen ölçme aracını oluşturan ifadelerin kendi aralarında tutarlılık gösterip göstermediğini test amacı ile yapılır. Güvenilirlik katsayısı, 0 ve 1 arasında değer alır ve bu değer 1'e yaklaştıkça güvenilirlik artar (Ural, Kılıç 2005). Yani $0.60 \leq \alpha < 0.80$ ise ölçek oldukça güvenilirdir, $0.80 \leq \alpha < 1.00$

ise ölçek yüksek derecede güvenilir bir ölçektir. Araştırmada likert tipi sorulan sorulara uygulanan güvenilirlik analizi sonucunda Cronbach Alpha değeri %89,5 olarak çıkmıştır. Dolayısıyla ölçeğin yüksek derecede güvenilir olduğu yorumu yapılabilir.

Tablo 2: Faktör Analizi Sonuçları

FAKTÖR	FAKTÖR YÜKÜ								
	0,811	0,671	0,59	0,586	0,558	0,481	0,444	0,349	
Yenilik									
Kendine Güven	0,678	0,581	0,536	0,484	0,48	0,536	0,427		
Fırsatçılık	0,755	0,732	0,611	0,523	0,431				
Risk Alma	0,694	0,591	0,543	0,469	0,395	0,376	0,356		
Dışa Açıklık	0,688	0,522	0,483	0,427	0,424	0,387			
Başarıya İnanmak	0,598	0,589	0,545						

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy (KMO Test): 0,862

Bartlett's Test of Sphericity Approx. Chi-Square: 2714,243

Df:630,00 Sig. ,000

H1:”Üniversite öğrencilerinin girişimcilik özellikleri ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir ilişki vardır” hipotezi bağımsız T testi ile ölçülmüş ve yorumlanmıştır.

Tablo 3:Bağımsız T-testi sonuçları

Ölçek	Bayan (n=139)		Erkek (n=112)		t	P
	X	S.	X	S.		
Yenilik	3,31	0,603	3,64	0,625	4,122	0,00
Kendine güven	3,76	0,560	3,78	0,670	1,798	0,073
Fırsatçılık	3,87	0,556	3,76	0,748	-1,369	0,172
Risk alma	3,67	0,524	3,75	0,580	1,084	0,285
Dışa açıklık	3,65	0,555	3,86	0,639	2,716	0,007
Başarıya inanma	3,85	0,714	3,96	0,767	1,115	0,266

Yapılan Bağımsız T-testi analizine göre öğrencilerin yenilik özellikleri ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir farklılık vardır(P=0,000) ve erkek öğrenciler kız öğrencilere göre daha yenilikçi bir yapıya sahiptir. Dışa açıklık özelliği ile öğrencilerin cinsiyetleri arasında anlamlı bir farklılık vardır(P=0,007). Analiz sonuçlarına göre erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre dışa açıklık oranı daha fazladır. Öğrencilerin kendine güven özelliği ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir farklılık yoktur. Öğrencilerin fırsatçılık, risk alma, başarıya inanma özellikleri ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır.

H2, H3, H4, H5 Hipotezleri Korelasyon analizi ile test edilmiş ve yorumlanmıştır. Bulgular Tablo4'te verilmiştir.

Tablo 4: Korelasyon Analizi Sonuçları

		Yenilik	Kendine Güven	Fırsatçılık	Risk Alma	Dışarıya Açıklık	Başarıya İnanma
Aylık Geliriniz	Pearson Correlation	,215**	,227**	,087	,213**	,234**	,146*
	Sig. (2-tailed)	,001	,000	,169	,001	,000	,020
	N	251	251	251	251	251	251
Genel Not Ortalamanız	Pearson Correlation	,013	-,028	,161*	,030	-,009	,056
	Sig. (2-tailed)	,840	,655	,011	,633	,890	,377
	N	251	251	251	251	251	251
Yaş	Pearson Correlation	,108	,052	,063	,065	,006	,017
	Sig. (2-tailed)	,089	,415	,323	,303	,924	,785
	N	251	251	251	251	251	251
Sınıf	Pearson Correlation	,069	,013	,074	,040	-,074	-,001
	Sig. (2-tailed)	,275	,834	,240	,524	,240	,981
	N	251	251	251	251	251	251

Korelasyon analizi sonuçlarına göre öğrencilerin aylık gelirleri ile yenilik, kendine güven, fırsatçılık, risk alma, dışa açıklık ve başarıya inancı arasında pozitif bir ilişki vardır. Ancak öğrencilerin aylık gelirleri ile fırsatçılık özelliği arasında anlamlı bir ilişki yoktur. Genel not ortalaması ile yenilik, fırsatçılık, risk alma ve inanç faktörleri arasında pozitif bir ilişki vardır. Ancak kendine güven ve dışa açıklık özellikleri arasında ise negatif bir ilişki söz konusudur. Genel not ortalaması, yaş ve sınıf ile girişimcilik faktörleri arasında anlamlı bir ilişki tespit edilememiştir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Toplumların gelişmesinde ve sürdürülebilir bir rekabet avantajı elde etmesinde girişimcilik özelliği gösteren kişileri girişimciliğe yönlendirmek ve girişimcilerin sayısını arttırmak önemli bir konudur. Türkiye açısından bakıldığında işsizliğin fazla olmasının en büyük nedenlerinden biri girişimci kişilerin az olmasıdır. Bu da yeni firmaların ve ticarethanelerin kurulmaması ve istihdamın sağlanmaması anlamına gelmektedir. Keza dünya açısından bakıldığında da durum böyledir. İşsizliği azaltmak için yeni girişimcilerin

yetiştirilmesi gerekmektedir. Bunu da iş hayatına atılmanın son aşaması olan üniversitelerde gerçekleştirmek gerekmektedir.

Buradan hareketle üniversite öğrencilerinin girişimcilik özelliklerini belirlemek amacıyla bu çalışma gerçekleştirilmiştir. Öğrencilerin demografik özellikleri ile girişimcilik özellikleri arasındaki ilişki istatistiksel olarak analiz edilmiştir. Elde edilen bulgulara göre öğrencilerin yenilik özellikleri ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir farklılık vardır ve erkek öğrenciler kız öğrencilere göre daha yenilikçi bir yapıya sahiptirler. Öğrencilerin dışa açıklık özelliği ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir farklılık vardır. Buna göre erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre dışa açıklık oranı daha fazladır.

Öğrencilerin aylık gelirleri ile yenilik, kendine güven, fırsatçılık, risk alma, dışa açıklık ve başarıma inancı arasında pozitif bir ilişki vardır. Sadece öğrencilerin aylık gelirleri ile fırsatçılık özelliği arasında anlamlı bir ilişki yoktur. Dolayısıyla öğrencilerin aylık geliri arttıkça genel olarak girişimcilik özelliklerinin de arttığı söylenebilir. Genel not ortalaması ile yenilik, fırsatçılık, risk alma ve inanç faktörleri arasında pozitif bir ilişki vardır. Ancak kendine güven ve dışa açıklık özellikleri arasında ise negatif bir ilişki söz konusudur. Böylece, not ortalaması düşük olan öğrencilerin kendine güvenlerinin daha az ve içe dönük olabileceği varsayımıyla girişimcilik özelliklerinin de düşük olduğu söylenebilir. Genel not ortalaması, yaş ve sınıf ile girişimcilik faktörleri arasında anlamlı bir ilişki tespit edilememiştir.

Çalışmanın bulguları literatür kısmında belirtilen çalışmaların bulgularıyla paralellik göstermektedir. Erkek öğrencilerin bayan öğrencilere göre daha girişimci gözükmeleri kültürel yapının etkisiyle belirginleşmektedir. Ancak günümüzde bayanların da girişimcilik faaliyetlerinde bulunabileceği alanların sayısı artmaktadır. Özellikle yiyecek içecek sektöründe, ev yapımı ürünlerin satışına rağbet artmıştır. Bu ve benzeri alanlarda bayanların öz yeteneklerini kullanarak geliştirebilecekleri girişimcilik alanları mevcuttur. Dolayısıyla bayan öğrenciler kültürel anlamda da desteklenerek girişimcili konusunda teşvik edilmelidirler.

Maddi imkanların artmasıyla girişimcilik özelliklerinin artıyor olması Bandırma İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi öğrencilerine girişimcilik için finansal destek sağlanırsa girişimciliğe olan ilgilerinin artacağını göstermektedir. Girişimci bireyler yetiştirmek için; onlara risk almaktan korkmamaları gerektiğinin öğretilmesi ve en büyük korkuları olan ve girişimin olmazsa olmazlarından olan nakdi sermayeyi elde etmeleri için gerekli ekonomik desteklerin sağlanması gerekmektedir.

KAYNAKÇA

1. AVŞAR, Mustafa (2007) “Yüksek Öğretimde Öğrencilerin Girişimcilik Eğilimlerinin Araştırılması, Çukurova Üniversitesinde Bir Uygulama”, *Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Adana.
2. BALABAN, Özlem ve Yasemin ÖZDEMİR(2008)” Girişimcilik Eğitiminin Girişimcilik Eğilimi Üzerindeki Etkisi: Sakarya Üniversitesi İİBF Örneği”. *Girişimcilik Ve Kalkınma Dergisi*, Cilt 3, Sayı 2, 133-147.
3. CANSIZ, Emine (2007) “Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Özelliklerinin Belirlenmesi”, *Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Isparta.
4. DEMİREL, Erkan T. ve Mehmet TİKİCİ (2010) “Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Özelliklerinin Beyin Baskınlık Analizi İle Değerlendirilmesi”. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*. Cilt 9, Sayı 32, 221-253.
5. DOĞANER, Mustafa ve Ali Ender ALTUNOĞLU (2010) “Adnan Menderes Üniversitesi Nazilli İktisadi Ve İdari Bilimler Fakültesi İşletme Bölümü Öğrencilerinin Girişimcilik Eğilimleri”, *Organizasyon ve Yönetim Bilimleri Dergisi*, Cilt 2, Sayı 2,103-110.
6. FİDAN, Yahya ve Süha ÇİFTÇİ (2010) “Farklı Fakültelerdeki İşletme Öğrencilerinin Girişimciliğe Bakışları”. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Yıl 3, Sayı 4, 58-73.
7. GÜNEY, Semra ve Arman NURMAKHAMATULY (2007) “Kültürün Girişimciliğe Etkisi: Kazakistan Ve Türkiye Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Özelliklerinin Belirlenmesi” *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*,Cilt10, Sayı 18, 62-86.
8. HISRICH, Robert. D. ve Michael P. PETERS (1998) *Entrepreneurship* (4th ed.). Boston: Irwin McGraw-Hill.
9. HISRICH, Robert. D.ve Michael P. PETERS (1989). *Entrepreneurship :Starting, Developing, And Managing A New Enterprise*, Homewood, IL: BPI, Irwin McGraw-Hill.
10. İBİCİOĞLU Hasan, ÖZDAŞLI Kürşat, ALPARSLAN Ali M. (2009), “Girişimci Özellikler ve Girişimcilik Türü Tercih Üzerinde Ebeveyn Etkisi:Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Araştırması”, *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksek Okulu Dergisi*, Cilt 12, Sayı1-2, 521-538.
11. KINICKI, Angelo ve Brian K. WILLIAMS (2003) *Management, A Practical Introduction*, New York: McGraw-Hill/Irwin.
12. KIRZNER, Israel. M. (1973). *Competition and Entrepreneurship*, Chicago, IL: University of Chicago Press.

C.17, S.2 Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Eğilimleri Üzerine Bir Araştırma:

13. KARABULUT, A.Tuğba (2009) “Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Özelliklerini Ve Eğilimlerini Belirleme” *Marmara Üniversitesi İ.İ.B.F Dergisi*, Cilt 26, Sayı 1,331-356.
14. NAKTİYOK, Atılhan ve M. Kürşat TİMÜROĞLU (2009) “Öğrencilerin Motivasyonel Değerlerinin Girişimcilik Niyetleri Üzerine Etkisi Ve Bir Uygulama”, *Atatürk Üniversitesi İktisadi Ve İdari Bilimler Dergisi*, Cilt: 23, Sayı: 3, 85-103.
15. NEGİZ Nilüfer, ÖZDAŞLI Kürşat, ÖZKUL Gökhan, ALPARSLAN Ali M. (2009), “Girişimcilik Özellikleri ve Tipleri Açısından Cinsiyet Farklılıkları: SDÜ İİBF Araştırması”, *Uluslararası-Disiplinlerarası Kadın Çalışmaları Kongresi Bildiri Kitabı I.Cilt*, 247-257.
16. ÖRÜCÜ, Edip, KILIÇ, Recep ve Özer YILMAZ (2007) “Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Eğilimlerinde Ailesel Faktörlerin Etkisi”, *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, Cilt 2, Sayı 2: 27-47.
17. PATIR Sait ve Mehmet KARAHAN (2010) “Girişimcilik Eğitimi ve Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Profillerinin Belirlenmesine Yönelik Bir Alan Araştırması”, *İşletme ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, Cilt 1, Sayı 2, 27-44.
18. ROSTADT, Robert. C. (1984). *Entrepreneurship: Text, Cases, and Notes*, Lord Publishing.
19. SARAÇOĞLU, Metin, DURAN Cengiz ve Ercan Taşkın (2010) “Girişimcilikte Yaratıcılığın Üç Boyutu: Birey, Süreç Ve Ürün”, *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Cilt 10, Sayı 2, 1–14.
20. STEVENSON, Howard H. ve William A. SAHLMAN. (1989). “The Entrepreneurial Process”, İçinde: DEWHURST P. B. J. (Ed.), *Small Business and Entrepreneurship*, Basingstoke:Macmillan.
21. SHANE, Scott ve S. Venkataraman (2000) “The Promise Of Entrepreneurship As A Field Of Research”, *Academy of Management Review*, Vol. 25, No 1, 217-226.
22. STEVENSON, Howard. H., ROBERTS Michael, GROUSBECK J. , HAROLD Irving I., ve Amarnaht BHIDE (1985). *New Business Ventures And The Entrepreneur* (2nd ed.). Homewood, Ill.: R.D. Irwin.
23. YILMAZ Ercan ve Ali Murat SÜN BÜL (2009) “Üniversite Öğrencilerine Yönelik Girişimcilik Ölçeğinin Geliştirilmesi”, *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Cilt 21, Sayı 2, 195-203.
24. YILMAZ Burcu Selin ve Özgür Devrim GÜNEL (2011) “Üniversite Eğitimi Ve Girişimcilik: Bireyleri Girişimciliğe Yönlendiren Etkenler” *Akademik Bakış Dergisi*, Sayı 26, Eylül-Ekim, 1-20.
25. WICKHAM, Philip A. (2006) *Strategic Entrepreneurship*, 4th Edition, Essex, UK: Prentice Hall.